

Titulació, impartició i nombre de crèdits:
Lliure elecció universitat , 2on sem, 6 crèdits (5,25 ECTS)

Departament: Departament de Didàctica de la Llengua, de la Literatura i de les Ciències Socials
Professors: Antoni Santisteban / Rodrigo Henríquez

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Analitzar i valorar l'actual concepció de l'educació per a la ciutadania i les raons que expliquen el seu creixent interès.
- Comparar la situació de l'Educació per a la ciutadania en els curricula de diferents països europeus i americans.
- Analitzar i valorar diferents propostes d'Educació per a la ciutadania (Unió Europea, Consell d'Europa, Cives, Intermón/Oxfam, etc...)
- Caracteritzar els criteris per a la selecció dels continguts i dels procediments de l'Educació per a la ciutadania.
- Analitzar un marc teòric conceptual d'Educació per a la ciutadania.
- Descriure, analitzar i valorar mètodes i estratègies per a l'Educació per a la ciutadania en contextos d'educació formal i no formal.
- Elaborar un breu projecte d'Educació per a la ciutadania.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

- Educació cívica i educació per a la ciutadania: evolució i tradicions educatives. Les raons de l'actual interès per a l'Educació per a la ciutadania.
- Els continguts de l'Educació per a la ciutadania en els curricula europeus i americans, en les propostes d'organismes internacionals i en les realitzades a Catalunya i Espanya.
- Els diferents tipus de continguts a la pràctica: l'ensenyament de la política i de la democràcia, dels drets humans, de la pau, dels conflictes, del dret, de la justícia i de la llei, etc,...
- L'estructura conceptual: pluralitat, ciutadania, sistemes polítics, cultura política i cultura cívica.
- Mètodes i estratègies per a l'Educació per a la ciutadania,
- Materials i recursos per a l'Educació per a la ciutadania. Internet i l'Educació per a la ciutadania
- Un projecte d'intervenció en Educació per a la ciutadania

3. Avaluació

L'Educació per a la ciutadania ha de basar-se en l'anàlisi de problemes socials rellevants i en la formació del pensament crític i creatiu. La metodologia interactiva ha de permetre analitzar com construïm la nostra opinió, els nostres judicis (prejudicis) de valors i la nostra argumentació. S'ha de potenciar la reflexió sobre les pròpies idees, l'empatia i les possibilitats de resolució de conflictes.

L'avaluació es basarà en el procés de construcció de les idees a partir dels treballs a realitzar sobre cada apartat (50%), a més a més de la lectura comentada de la bibliografia i l'anàlisi crítica de notícies d'actualitat relacionades amb el programa (10%). Per últim l'avaluació es tancarà amb l'elaboració d'un petit projecte o proposta d'Educació per a la ciutadania (30%).

4. Fonts d'informació bàsica

Els alumnes disposaran d'un dossier amb informació bàsica i bibliografia fonamental de l'assignatura. També, en el campus virtual s'aniran oferint els documents i els materials de treball necessaris per a treballar cada apartat.

Bibliografia recomanada

- ALBACETE, C./CÁRDENAS, I./DELGADO, C. (2000): Enseñar y aprender la democracia. Madrid. Síntesis
- BALL, O./GREADY, P. (2007): Los derechos humanos. Barcelona. Intermón Oxfam.
- BENEJAM, P. (1997): "Els valors democràtics a l'aula de Ciències Socials. Una experiència" en J.Mª Puig ; J. Trilla Bernet y X. Martín. Cròniques per a una escola democràtica. Barcelona. Fundació Bosch Gimpera. Edit. Eumo.

- BENEJAM, P. (2002): “ El sistema político español” en BENEJAM, P./PAGÈS, J. (coord.): Guías Praxis para el profesorado de ESO. Ciencias Sociales. Contenidos , actividades y recursos. Barcelona, Praxis, 162/255 – 162/284
- BOLIVAR, A. (2007): Educación para la ciudadanía. Algo más que una asignatura. Barcelona, Graó
- CAMPS, V./GINER, S. (1998): Manual de civisme. Barcelona. Ariel
- CASAS, M./BOTELLA, J. (2003): La democracia y sus retos en el siglo XXI. Elementos para la formación democrática de los jóvenes. Barcelona. Praxis.
- COMES, P. (2001): “¿Cómo pueden ayudarnos las nuevas tecnologías a desarrollar la identidad ciudadana? Rastres, un ejemplo de aplicación didáctica multimedia con vocación cívica”. ESTEPA, J./FRIERA, F./PIÑEIRO, R. (eds): Identidades y territorios: un reto para la didáctica de las Ciencias Sociales. Oviedo. KRP-Asociación Universitaria de Profesores de Didáctica de las Ciencias Sociales, 529-538
- COMES, P. Et al. (2006): Tic i educació per a la ciutadania. Projecte xarxa. Experiències d'aprenentatge i servei (APS) amb el suport de tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). La Garriga. Fundació Universitària Martí l'Humà
- CORTINA, A. (1998): Ciudadanos del Mundo. Hacia una teoría de la ciudadanía. Madrid. Alianza.
- DEBRAY, R. (2000): El civisme explicat a la meva filla. Barcelona. Empúries.
- HEATER, D. (2007): Ciudadanía. Una breve historia. Madrid. Alianza Editorial. Ciencia Política.
- LÓPEZ, F./ARÀNEGA, S. (comp.): El mundo en guerra. La educación para la paz (3-12 años). Barcelona. Graó
- MARTÍN, I. (2006): Una propuesta para la enseñanza de la ciudadanía democrática en España. Madrid. Fundación Alternativas. http://www.falternativas.org/base/download/5c6c_20-09-06_EP%2022.2006.pdf
- MONTANÉ, M./BEERNAERT, Y. (eds.) (2002): Cap a una ciutadania activa. Joves del món en connexió. Barcelona. Fòrum Universal de les Cultures. Barcelona 2004
- OLLER, M (1999): “Trabajar problemas sociales en el aula, una alternativa a la transversalidad”. AUPDCS (ed.): Un curriculum de Ciencias Sociales para el siglo XXI. Qué contenidos y para qué. Universidad de La Rioja/Diada. 123-129
- PAGÈS, J. et al. (1981): L'educació cívica a l'escola. Ed. 62/Rosa Sensat. Trad. cast. 1984, ed. Paidós
- PAGÈS, J./SANTISTEBAN, A. (1994): Democràcia i participació. Senderi. Quaderns d'Educació Ètica. Vic. EUMO
- PAGÈS, J. (ed.)(2005): “Nuevos enfoques de la educación cívica y de la educación política”. Íber. Didáctica de las Ciencias Sociales, geografía e historia nº 44.
- PUIG, J. M. Et al. (2006): Aprenentatge Servei. Educar per a la ciutadania. Barcelona. Octaedro.
- SANTISTEBAN, A. (2004). Formación de la Ciudadanía y educación política, en Vera, M.I. y Pérez, D. La Formación de la ciudadanía: Las TICs y los nuevos problemas. Alicante: AUPDCS. 377-388.
- SANTISTEBAN, A.; PAGÈS, J. (2007). La educación democrática de la ciudadanía: una propuesta conceptual. Ávila, R.M.; López Atxurra, R.; Fernández de Larrea, E. Las competencias profesionales para la enseñanza-aprendizaje de la Ciencias Sociales ante el reto europeo y la globalización. Bilbao: AUPDCS / Universidad del País Vasco. 353-367.
- SANTISTEBAN, A.; PAGÈS, J. (2007) El marco teórico para el desarrollo conceptual de la Educación para la Ciudadanía, en Pagès, J.; Santisteban, A. (coord.). Educación para la ciudadanía. Madrid: Wolters Kluwer. Guías para Educación Secundaria Obligatoria. <http://www.guiasenseanzasmedias.es/materiaESO.asp?materia=ciuda>

Revistes:

- Perspectiva Escolar 270, 2002. Educació per a la ciutadania
- Perspectiva Escolar 234, 1999. Educació política
- Cuadernos de Pedagogía 366, 2007. Educación para la ciudadanía
- Senderi. Educació en valors. <http://www.senderi.org/>